

Actualiserende plan van aanpak Natuurbeschermingswet Kastanjelaan Hoge Boekelerweg Enschede

1.1 Inleiding.

1.2 Ecologie en natuurwetgeving.

1.3 Gebiedskarakteristieke informatie.

1.4 Doelstelling van de scan.

2.0 Welke wettelijke beschermde dier- en plantsoorten komen voor in het plangebied.

3.0 Beoordeling en conclusie.

1.1 Inleiding

In verband met het kappen van laanbeplanting, paarde kastanjes die besmet zijn met kastanje bloedziekte, is er in het kader van de wet Natuurbescherming onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Hiervoor is een actualiserende Quick scan uitgevoerd. In dit rapport worden de resultaten van de toetsing weergegeven.

1.2 Ecologie en natuurwetgeving

Bij ruimtelijke planvorming moet aandacht worden besteed aan de natuurwet- en regelgeving. Momenteel genieten zowel een groot deel van de flora en fauna zelf als de leefgebieden van diverse soorten wettelijke bescherming. Die bescherming vloeit voort uit zowel Europese en nationale regelgeving als uit internationale verdragen en afspraken als het VN-Biodiversiteitsverdrag. In dat verdrag hebben 193 landen, waaronder Nederland, zich verplicht om biologische diversiteit te behouden en een duurzaam gebruik te maken van biodiversiteit. Biodiversiteit is niet alleen belangrijk vanwege de intrinsieke waarde van de natuur maar draagt ook bij aan onze voedselvoorziening, economie en gezondheid. Deze internationale biodiversiteitsdoelstellingen zijn op Europees niveau verankerd in de EU-Vogel- en Habitatrichtlijnen. De Habitatrichtlijn richt zich expliciet op de biologische diversiteit, door middel van het instandhouden en beschermen van nationale habitats (leefgebieden) en in het wild voorkomende flora en fauna. De te beschermen nationale habitats worden 'Natura 2000' gebieden genoemd en vormen gezamenlijk een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden.

De Vogelrichtlijn beschermt op soortgelijke wijze broed- en trekvogels en hun specifieke leefgebieden. Deze internationale afspraken en Europese richtlijnen zijn in Nederland doorvertaald in de Natuurbeschermingswet.

Aanvullend aan deze wettelijke bescherming is in de Nota Ruimte door het kabinet het beleid uitgewerkt voor de bescherming van het natuurnetwerk Nederland, ganzenfoerageergebieden en weidevogelgebieden.

De verschillende beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden te worden getoetst op mogelijke schadelijke uitstralende effecten, dit wordt ook wel "externe werking" genoemd.

Wet Natuurbescherming

De [Wet natuurbescherming](#) vervangt 3 wetten die tot 1 januari 2017 golden:

- De [Natuurbeschermingswet 1998](#). Deze wet regelde de natuurbescherming van gebieden.
- De [Flora- en faunawet](#). Deze wet beschermde in het wild voorkomende diersoorten en plantensoorten.
- De [Boswet](#). Deze wet beschermde de Nederlandse bossen.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR).

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) schetst het Rijk hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig.

Het ruimtelijke- en mobiliteitsbeleid wordt meer aan provincies en gemeenten overgelaten. Hieronder valt bijvoorbeeld het landschapsbeleid. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals een goed vestigingsklimaat, een degelijk wegennet en waterveiligheid.

In de structuurvisie zijn tot 2028 drie Rijksdoelen geformuleerd:

- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van de meest kwetsbare planten- en diersoorten die in Nederland voorkomen. Het gaat daarbij niet om de bescherming van individuele planten of dieren maar om waarborgen om te voorkomen dat het voortbestaan van soorten planten of dieren niet in gevaar komt. Hiertoe zijn in deze wet een aantal verbodsbepalingen opgenomen, zoals het verbod op het doden of verontrusten van dieren of het verbod op het plukken van planten. Daarbij is het "nee, tenzij" principe het uitgangspunt, er mag geen schade worden toegebracht aan beschermde dieren of planten tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Op grond van Wet Natuurbescherming zijn alle dieren en planten van onvervangbare waarde en dus dienen mensen daarmee zorgvuldig om te gaan. Daarom is in de wet ook een algemene zorgplicht (artikel 2) opgenomen, die inhoudt dat een ieder 'voldoende zorg' in acht dient te nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Indien een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling mogelijk negatieve gevolgen heeft voor in dat gebied voorkomende beschermde soorten dan dient in de regel ontheffing van de betreffende verbodsbepalingen te worden gevraagd bij de minister van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden door de wet alleen beschermd tijdens het broedseizoen.

1.3 Gebiedskarakteristiek informatie.

In de wijk Stokhorst lag het voormalig boerenerve Spiele aan de Hoge Boekelerweg. Erve Spiele was niet de hoofdboerderij. Dat was ooit het nabij gelegen erve Kolthoff dat al bestond in 1400 en behoorde aan de graven van Bentheim. In de loop der tijden wisselde deze boerderij van eigenaren en pachters. In verband met stads moest uitbreiding is in 1971 erve Spiele gesloopt. Een lot dat meer oude boerderijen in de Esmarke trof. Bij hoge uitzondering heeft de stad niet alles opgeslokt en kunnen we nu nog genieten van de prachtige, met paardenkastanjes omlijste, oprijlaan als aandenken en monument van het verdwenen boerenland.

1.4 Doelstelling van de Scan.

De doelstelling van het onderzoek is het inzichtelijk maken van welke wettelijke beschermde natuurwaarden in het plangebied te verwachten zijn en wat de consequenties van de kap van de kastanjes op deze zijn.

2.0 Welke wettelijke beschermde dier- en plantsoorten komen voor in het plangebied.

Flora

Gedurende het veldonderzoek zijn geen zeldzame vegetaties aangetroffen, het voorkomen van beschermde of bedreigde planten worden derhalve niet aannemelijk geacht.

Vogels

Bosuil en andere hollen broeders

Het aantonen van aanwezigheid of van afwezigheid Bosuil zal onderzocht moeten worden of in of nabij het gebied waar de activiteiten plaats gaan vinden bosuilen aanwezig zijn.

De aanwezigheid van een nest van een bosuil kan als volgt worden aangetoond (territoriumkartering BMP Sovon):

- Er is een bezet nest
- Er is minimaal één waarneming in de periode van 1 februari tot en met 31 augustus van:
 - een paar in broedbiotoop, of
 - territoriaal gedrag: een krijsende vogel. Dit kan hele jaar zijn, maar vooral februari en maart, of
 - bedelende jongen: dit is doorgaans vanaf maart.

Er is sprake van verstoring van een nestplaats of van een vaste rust- of verblijfplaats als deze plaatsen fysiek, al dan niet voorlopig, wel in stand blijven, maar de activiteiten wel tot gevolg hebben dat de betreffende functie niet of minder goed vervuld kan worden. Dit kan ondermeer gebeuren door aanwezigheid van mensen, gebruik van materieel of wellicht door effecten van geluid of licht. Of er een negatief effect optreedt is afhankelijk van de intensiteit, duur en frequentie van de herhaling van de verstoring en het moment waarop de verstoring plaatsvindt.

Van belang is om in het onderzoek navolgbaar te onderbouwen welk effect de activiteiten hebben en of het om een tijdelijk of permanent effect gaat. Er zijn drie mogelijkheden:

1. De activiteiten hebben geen effect op de functionaliteit van de nestplaats en vaste rust- of verblijfplaatsen. De ingreep vindt plaats in een deel van het territorium waar de bosuil geen betekenis aan hecht.

2. De activiteiten veroorzaken een aantasting van een deel van het territorium. De vernietiging van de nestplek zelf of een geringe aantasting van een deel van het leefgebied kan al een aantasting van de nestplaats en vaste rust- of verblijfplaatsen of van de bijbehorende de essentiële functionele leefomgeving opleveren. Afhankelijk van de plaatselijke situatie kan een afname van het oppervlak van geschikt leefgebied met bijvoorbeeld 20% in het ene geval wel en in het andere geval niet leiden tot een relevante aantasting van de functionaliteit. Het is van belang om te weten in welke mate de functionaliteit verloren gaat, welk effect dit heeft op de verblijfplaats en of het om een tijdelijk of permanent effect gaat.

3. De activiteit vernietigt het volledige territorium. De functionaliteit van de nestplaats en vaste rust- of verblijfplaats wordt daardoor aangetast. In deze situatie is het noodzakelijk om maatregelen te nemen om de functionaliteit te behouden. Deze uitkomst is in geval van de kerkuil alleen aan de orde bij projecten met een zeer groot ruimtebeslag.

Zoogdieren

Rosse vleermuis en overige vleermuizen

De zomerverblijfplaatsen van rosse vleermuizen bevinden zich vooral in bomen. Dit zijn vooral beuken en eiken, maar kunnen ook tal van andere boomsoorten zijn waaronder grote populieren, Amerikaanse eik en **paardenkastanje**. Aanwezigheid van meerdere bomen met holten is van belang. Deze bomen zijn te vinden op oude landgoederen en buitenplaatsen, in parken, in bossen en in bomenrijen langs wegen. Veelal ligt dit habitat op korte afstand van een waterrijke omgeving. Rosse vleermuizen gebruiken ook vleermuiskasten als zomerverblijfplaats. Ook is het bekend dat zomerverblijfplaatsen van rosse vleermuizen zich onder bruggen in brugpeilers of zijkamers of in gebouwen kunnen bevinden, maar dat zijn uitzonderingen. Er wordt een netwerk van zomerverblijfplaatsen bewoond, waartussen regelmatig (eens per 1 tot 10 dagen) wordt gewisseld.

Verblijfplaatsen worden als zomerverblijfplaats gebruikt van maart tot en met november. Vaak wordt eenzelfde verblijfplaats zowel als zomerverblijfplaats als kraam- of winterverblijfplaats gebruikt. Werken buiten kwetsbare perioden maatregel Het uitvoeren van de activiteiten buiten de kwetsbare perioden van de rosse vleermuis.

Bij aanwezigheid van Rosse vleermuizen

Een deskundige op het gebied van rosse vleermuizen moet aangeven of de activiteiten plaats kunnen vinden. Pas nadat vastgesteld is dat de mogelijke verblijfplaats verlaten is, kan gestart worden met de werkzaamheden.

De kwetsbare perioden zijn afhankelijk van de aanwezigheid van functie in of bij het object of het gebied:

- winterverblijfplaatsen zijn in gebruik van december tot en met februari;
- **zomerverblijfplaatsen zijn in gebruik van maart tot en met november;**
- kraamverblijfplaatsen zijn in gebruik van half mei tot en met half augustus. Jongen kunnen aanwezig zijn van half juni tot en met half augustus;
- paarverblijfplaatsen zijn in gebruik van half augustus tot en met september;
- het gebruik van vliegroutes en foerageergebied is afhankelijk van de functie van de verblijfplaats.

De genoemde perioden kunnen eerder beginnen of later eindigen afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en de meteorologische omstandigheden voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden.

Overige zoogdiersoorten.

In het gebied komen diverse marterachtige, - en muizensoorten voor. De velling heeft geen lokale en regionale negatieve invloed op de gunstige staat van de instandhouding van de soorten. Er hoeven geen effect beperkende en/of mitigerende maatregelen getroffen worden.

Amfibieën

Het voorkomen van reptielen wordt uit gesloten. Het plangebied en het omliggende terrein is ongeschikt als leefgebied voor amfibieën.

Reptielen.

Het voorkomen van reptielen wordt uit gesloten. Het plangebied en het omliggende terrein is ongeschikt als leefgebied voor reptielen.

Vissen.

Niet van toepassing.

Beoordeling en conclusie.

Conclusie:

Inventarisatie

Te vellen bomen en holtes in deze direct voor velling visueel inspecteren met behulp van een hoogwerker.

Het beschadigen, vernielen, wegnemen of verstoren van nestplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen kan op volgende manieren mogelijk voorkomen worden.

Bindend advies

Bij aanwezigheid van bewoonde nesten van vogels, eekhoorn of vleermuizen moet de nest en of verblijfboom gespaard worden. Tevens moeten de direct aanliggende bomen worden gehandhaafd.

Geconcludeerd kan worden dat de velling kan plaats vinden zonder ontheffing van de wet Natuurbescherming, mits er volgens de gedragscode ruimtelijke ontwikkeling van Stadswerk en de aanbevelingen in dit rapport gewerkt wordt.

Om een risico-analyse en een risicomangement (plan van aanpak) Flora en Fauna bij een ruimtelijk ontwikkeling project te mogen opstellen moet men kader - ecologisch deskundig zijn. Een ecologisch deskundige / ter zake kundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige / ter zake kundige: op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

Opgesteld door: Paul Oude Elferink
Project medewerker Stads Ingenieurs

Diploma F&F niveau 4 R.O.

HBO en MBO opleiding (Nederlandse) ecologie Flora- en faunawet,
soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.

Ervaring Ecologisch medewerker Fauna Ministerie Landbouw en Visserij en
medewerker S.O.V.O.N.

Enschede 27 mei 2019

Foto laan

Plangebied

